

Syyttäjälaitos

Lausunto

1 (2)

31.3.2025

Dnro

Oikeusministeriö
Lausuntopalvelu

Itä-Suomen syyttäjälueen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rikoslain 17 ja 20 luvun muuttamisesta (väkivaltakuvauksen ja lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapitoa koskevat kriminalisoinnit)

Viite: VN/24194/2023

Pyydettyinä lausuntona Itä-Suomen syyttäjälue esittää seuraavaa:

Itä-Suomen syyttäjälue pitää hallituksen esityksen luonnoksessa esitettyjä muutoksia ja tavoitteita sinällään kannatettavia.

Väkivaltakuvauksen hallussapito

Esitys on kannatettava. Kiinnitämme huomiota kuitenkin esitettyyn rangaistusasteikkoon. Ottaen huomioon suojeltava oikeushyvä, pyydämme vielä pohtimaan tulisiko rangaistusasteikko olla yhdenmukainen lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidon kanssa eli sakkoa ja enintään kaksi vuotta vankeutta.

Törkeä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapito

Esitys on kannatettava. Tältäkin osin kiinnitämme huomiota esitettyyn rangaistusasteikkoon. Sinällään hallussapito ei ole yhtä moitittavaa kuin rikoslain 20 luvun 19 §:ssä säädetyt tekemuodot, mutta kun huomioi sekä rikoslain 20 luvun 19 §:n ja 21§:n perusmuotoisten säännösten (lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapito ja levittäminen) täysin samat rangaistusasteikot (sakko – kaksi vuotta vankeutta), voisi olla vielä aiheellista tarkastella esitettyä törkeän tekemuodon rangaistusasteikkoa.

Muut huomiot

Tässä yhteydessä kiinnitetään vielä huomiota siihen, että lainkohtien (rikoslain 20 luvun 7 § ja 19 §) sanamuodot poikkeavat toisistaan. Rikoslain 20 luvun 19 §:ssä ei ole tekotapaa **esittää**. Esitöiden perusteella tekotavoilla ”esittää” ja ”levittää” on tarkoitettu eri menettelyä.

Rikoslain 20 luvun 19 §:ää koskevista esitöistä tai oikeuskirjallisuudesta ei löydy perusteluja sille, että kuvan tai tallenteen pelkkä näyttäminen (kuten rikoslain 20 luvun 7 §:ssä) kuuluisi pykälän soveltamispiiriin. Ainakaan sitä tekotapaa ei ole esitöissä käsitelty.

Lienee lainsäätäjän tarkoituksena on ollut se, että sekä lapset että aikuiset saavat samanlaista suojaa seksuaalisen materiaalin levittämistä vastaan. Kuitenkin tekotapaluettelo mainituissa pykälissä eroaa toisistaan.

Onko lakitekstistä epähuomiossa jäänyt rikoslain 20 luvun 19 §:ssä pois tekotapaluettelosta kuvan tai tallenteen esittäminen siten, että kuvatallennetta esitetään toiselle henkilölle esimerkiksi tietokoneen tai matkapuhelimen näytöltä tai paperitulosteelta.

Mainittu epäkohta ei ole korjattavissa nykyisen säätelyn voimassa ollessa niin, että syyttäjä esittäisi tältä osin lasta koskevan kuvan esittämisen osalta rangaistusvaatimuksen perustuen rikoslain 20 luvun 7 pykälään, koska esitöissä sanotaan varsin selkeästi, että lapsiin sovelletaan eri pykälää kuin aikuisiin. Näin alioikeudet ovat ensimmäisissä ratkaisuissaan esitöitä tulkinneet. Rikoslain 20 luvun 7 § ei sovellu menettelyyn, koska lainkohta ei koske alle 18-vuotiasta.

RL 20 luvun 19 §:n lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittäminen -säännöstä tulisi muuttaa niin, että sinne lisättäisiin tekotavaksi myös kuvan **esittäminen**, joka on jo aikuisten vastaavassa säännöksessä RL 20:9 §, kuten edellä todettu. Näin lapset saisivat samanlaista suojaa kuin aikuiset.

Pia Mäenpää

Erikoissyyttäjä, apulaispäällikkö

Jakelu Lausunto viety lausuntopalveluun

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, Itä-Suomen syyttäjälaitos

Askonkatu 9, 15100 Lahti

Puhelin 029 56 24000, faksi 029 56 23414

ita-suomi.syyttaja@oikeus.fi

